Ответы на олимпиадные задания по чувашскому языку и литературе для муниципального тура республиканской олимпиады школьников общеобразовательных организаций с изучением чувашского языка
2017-2018 учебный год. 10 класс

Максимальный балл – 50

1. *Атăл – Волга, Сăр – Сура, Çурçĕрти Пăрлă океан – Северный Ледовитый океан, Шурă тинĕс – Белое море, Çавал – Цивиль.*

Кашни ятшăн – 1-ер балл (тупнăшăн – 0,5-шер балл, куçарнăшăн – 0,5-шер балл). Пĕтĕмпе – 5 балл.

2. *Ка-ка-ка-как! Ка-ка-ка-как*! *Какаклат (какала, каклат)* «гоготать».

Чĕвĕлтет, шăнкăртат, вĕлтĕртет, кĕрĕслет т.ы.те.

Евĕрлев сăмахне тупнăшăн – 1 балл, глагол тунăшăн – 1 балл, глагола вырăсла куçарнăшăн – 1 балл, кашни глаголшăн – 0,5-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

3. *Кайăксем*. Ыйтăвĕ – *мĕнсем*? Чăваш чĕлхнче *кам?(камсем?)* ыйтура çынна пĕлтерекен сăмахсем (*Марье, анне, учитель*), *мĕн?* ыйтура ытти мĕн пур япалана пĕлтерекеннисем тăраççĕ.

Подлежащие тупнăшăн – 1 балл, ыйтăвне палăртнăшăн – 2 балл, ăнлантарнăшăн – 2 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

4. *Хĕрлĕ, çăмăл, хура, тĕксĕм.*

Çăмăл – йывăр, хура – шурă, тĕксĕм – çутă.

Кашни паллă ятшăн – 0,5-ер балл (пĕрремĕш ĕçшĕн пĕтĕмпе 2 балл пулать), антонимĕсене тупнăшăн – 1-ер балл (иккĕмĕш ĕçшĕн пĕтĕмпе 3 балл пулать). Пĕтĕмпе – 5 балл.

5. Мăшăр сăмахсем – пĕр пуплев пайне кĕрекен сăмахсене мăшăрлатса каланă иккĕмĕшле сăмахсем. Вĕсем пĕтĕмлетӳ пĕлтерĕшлĕ. *Сырма-çатраллă, çĕр-шыв, кайăк-кĕшĕк, выльăх-чĕрлĕх, алăк-хапха, шыв-шур*.

Определение пĕлнĕшĕн – 1 балл, пĕтĕмлетӳ пĕлтерĕшлĕ пулнине палăртнăшăн – 1 балл, мăшăр сăмахсене тупнăшăн – 0,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

6. Памфлет – произведение литературно-публицистического жанра, преимущественно злободневное, высмеивающее какое-либо общественно-политическое явление или изобличающее какое-либо лицо с высоким общественным положением. «Удивительно!» М. Акимов.

Теори пĕлнĕшĕн – 2 балл, тĕслĕхшĕн – 2 балл, авторне кăтартнăшăн – 1 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

7. С.М. Михайлов.

Тĕрĕс хуравшăн – 5 балл.

8. Баллада «Леший». М. Федоров.

Ятне пĕлнĕшĕн – 2 балл, авторне пĕлнĕшĕн – 2 балл, жанрне пĕлнĕшĕн – 1 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

9. Никита Яковлевич Бичурин.

Ячĕпе ашшĕ ячĕшен – 1-ер балл, хушамачĕшĕн – 3 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

10. Тулли хуравшăн – 5 балл.